

ИОП

ОПШТИ ДЕО И ПЕДАГОШКИ ПРОФИЛ

у условима наставе на даљину

Снежана Ковачевић

дипломирани дефектолог- олигофренолог

Свака основна и средња школа у обавези је да деци, односно својим ученицима којима је то потребно, пружи додатну подршку и помоћ, и то кроз четири нивоа:

- индивидуализовани начин рада;
- ИОП 1;
- ИОП 2;
- ИОП 3.

Ови облици подршке се уводе након процене за подршком, а претходи им израда педагошког профила.

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ПРУЖАЊЕ ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ

Запажање о потреби пружања додатне подршке може да дође од стране:

- васпитача;
- наставника;
- одељењског старешине;
- стручног сарадника;
- родитеља.

ИЗРАДА ПЕДАГОШКОГ ПРОФИЛА (први корак)

Педагошки профил садржи:

- опис педагошке ситуације детета (све што знамо из школе о детету);
- тренутни ниво знања и сазнајног развоја;
- на који начин учи, (лакше му је писмено, кад му неко чита, да сам чита...);
- шта му ствара највеће тешкоће у учењу, (сметња у развоју или инвалидитет);
- шта су му јаче стране у учењу, како памти;
- које социјалне вештине је савладао, како комуницира са другима;
- колико је самосталан (у обављању школских обавеза и свакодневних активности).

Наставник пише све информације које сматра важним за рад са учеником, било да их је он запазио или су му их пренеле особе из учениковог окружења чије мишљење се сматра важним. Препорука је да се педагошки профил не пише у негативној конотацији (не може, не зна...) и да се у пољима у која се уписује потреба за подршком не пишу кораци и активности јер су они предвиђени за образац бр. 4.

У условима наставе на даљину специфична је и ситуација у којој се прикупљају подаци за педагошки профил. Прикупљање података онлајн (вибер, мејл, видео снимци) доношење документације лично наставнику.

Образац 2 - Педагошки профил

Педагошки профил	
Јакe стране и интересовања детета , односно ученика/це	Потребе за подршком
Б.1 Учење и како учи (издвојити важне чињенице о начинима делања у ситуацијама учења и развоју диспозиција ¹ односно о досадашњим образовним постигнућима, стиловима учења, ставовима према школи, мотивацији за учење, интересовањима, областима и специфичним и како се ови аспекти понашања испољавају у различитим ситуацијама) ²	
Б.2 Социјалне вештине (издвојити важне чињенице о односима са другима, одраслима и вршњацима, поштовању правила и и реаговању у различитим социјалним ситуацијама)	
Б.3 Комуникацијске вештине (издвојити важне чињенице о начинима размене информација са другима, укључујући и степен познавања језика на коме се одвија образовно васпитни процес, као и могућност коришћења вербалних, визуелних и симболичких средстава комуникације)	
Б.4 Самосталност и брига о себи (издвојити важне чињенице о способности старања о себи и обављању свакодневних активности код куће у вртићу/ школи)	
Б.5 Утицај спољашњег окружења на учешће, развој и учење (издвојити важне чињенице о породичним и другим условима који могу да утичу на добробит, укључивање, учење и напредовање)	
Идентификоване приоритетне области и потребе за подршком у образовању и васпитању:	Додатна подршка за коју је потребно одобрење интерресорне комисије:

¹Односи се на дете у предшколском васпитању и образовању

ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О ИОП-У

На основу педагошког профила одређују се подручја у којима је детету потребна додатна подршка и прави се план индивидуализованог начина рада са дететом.

Ако индивидуализација не даје резултате, израђује се ИОП1 уз сагласност родитеља.

Ако ИОП1 не даје резултате, прелази се на ИОП2 уз сагласност родитеља и мишљење ИРК.

Тим у школи чине: наставник разредне наставе, односно одељенски старешина, предметни наставник, стручни сарадник, родитељ, а у складу са потребама детета и педагошки асистент, односно лични пратилац детета. На предлог родитеља, односно одраслог, члан Тима може бити и стручњак ван установе који добро познаје ученика, односно одраслог.

Тимски рад је врло важан.

МЕРЕ ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ

Индивидуализација или прилагођавање може да обухвати:

Прилагођавање **простора и услова** тј. организације рада (нпр. постављање рампе, уклањање прагова, више простора за коришћење колица; близина табле и константан распоред намештаја за слабовидог или слепог ученика; КОД УЧЕЊА НА ДАЉИНУ: дете седи на тераси (напољу) користећи рачунар или телефон, шета по дворишту заједно гледате шта се око њега налази

Прилагођавање **материјала и учила** подразумева коришћење различитих материјала (као што су визуелни, сликовни, звучни, тактилни материјали и конкретни предмети који су неопходна подршка у учењу деце/ученика из осетљивих група), прилагођених радних листова и задатака за вежбање (нпр. графички прикази за ученике са сметњама из спектра аутизма или задаци са понуђеним одговорима за ученике са дислексијом и слично), као и прилагођених уџбеника (нпр. уџбеници на Брајевом писму за слепе ученике) и асистивне технологије (нпр. посебни рачунарски програми и тастатуре за ученике са телесним и чулним сметњама). КОД УЧЕЊА НА ДАЉИНУ: могуће је послати спремне материјале електронским путем, али ту постоји проблем да ли родитељи имају штампач. Материјали се могу доставити и другим путе (пошта, лично...преко школе)Могу се користити и конкретни материјали које родитељи имају у кући или их замолити да припреме нешто што нам треба.

Прилагођавање **метода, техника и облика рада** подразумева употребу различитих приступа (нпр. активно и кооперативно учење, учење корак по корак и слично), различитих метода (нпр. учење путем открића, искуствено учење, радионичарски метод, комплексни метод почетног читања и писања, различитих техника и облика рада (нпр. представљање истог садржаја вербалним, графичким и сликовним техникама или рад у малим групама, у пару и слично). КОД НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ: употреба Вибера, Скајпа и осталих апликација.

Прилагођавање **садржаја и исхода** подразумева сажимање или обогаћивање садржаја (нпр. обрада кључних наставних јединица или додавање садржаја зависно од интересовања ученика), као и измену прописаних исхода или стандарда постигнућа за ученике који их не постижу или их премашују (нпр. на часу за исти садржај користе се различити нивои обраде, према Блумовој таксономији, тако да и ученици који не постижу или премашују очекиване исходе и стандарде могу да буду подједнако укључени у рад).

ИОП1 – прилагођени програм

ИОП1 прилагођени програм наставе и учења у коме се планира циљ пружања подршке, прилагођавање и обогаћивање простора и услова у којима се учи, прилагођавање метода рада, уџбеника и наставних средстава током образовно-васпитног процеса, односно активности у васпитној групи, њихов распоред, као и лица која пружају подршку.

ИОП 2 (измењени програм)

Када ИОП1 не даје резултате примењује се измењени програм наставе и учења планира:

- измењени исходи образовања и васпитања;
- измењени садржаји за један, више или за све предмете.

За ученика који се образује по ИОП2 може бити измењен и наставни план и распоред часова.

Интерресорна комисија (ИРК)

Процена ИРК заснива се на целовитом и индивидуализованом приступу детету, ученику и одраслом, са циљем да се пружањем додатне подршке омогући укључивање у образовање, односно, пуна и ефективна друштвена укљученост.

Поступак процене врши се:

- 1) по захтеву родитеља, односно другог законског заступника и одраслог;
- 2) на иницијативу образовне, здравствене или установе социјалне заштите уз сагласност родитеља, односно другог законског заступника и одраслог;
- 3) по службеној дужности – када родитељ, односно други законски заступник и одрасли не дају сагласност на иницијативу образовне или здравствене установе или пружаоца услуга социјалне заштите.

Установа која покреће поступак по службеној дужности у обавези је да реализује саветодавни рад са родитељима омогући присуство родитеља током поступка процене.

ИРК у условима пандемије ковид 19. Прикупљање података онлајн (вибер, мејл, видео снимци телефоном, доношењем материјала у општину.

Документација која је потребна су:

- Образац 1 Захтев/иницијативу комисији;
- документација из школе, опис образовне ситуације, ИОП документација, мишљење особе од поверења;
- медицинска документација.

ОБРАЗАЦ 4 – Персонализовани план наставе и учења

Под корацима подразумевамо активности које ћемо проводити да би остварили одређени циљ. Приликом ових активности руководимо се принципима:

- од познатог ка непознатом;
- од ближег ка даљем;
- принципима очигледности и поступности;
- од једноставног ка сложеном.

Користимо предмете и ситуације из непосредног окружења детета.

Ученику задајемо увек за један степен више од онога што зна или је у стању да уради.

Ослањамо се на способности, а не истичемо оно што ученик није у стању да уради.

Нпр. наст. јед: Јесен; кораци: опипавање материјала из природе, лишће, описивање боје текстуре, облика; кестење, жиреви; када пада киша напољу причаћемо о томе; када дува ветар, причаћемо о томе; погледаћемо у ормар, гардеробу, обућу; гледаћемо слике на рачунару које приказују јесен; помоћи ћемо мами у припреми зимнице...

Образац 4 - Персонализован програм наставе и учења

Предмет/област:	Циљ (очекивана промена):			
	Укупно трајање:			
Кораци/Активности:	Реализатори	Учесталост и трајање	Исход/очекивана промена	Начин провере остварености исхода
1.				
2.				
3.				

Предмет/област:	Циљ (очекивана промена):			
	Укупно трајање:			
Кораци/Активности:	Реализатори	Учесталост и трајање	Исход/очекивана промена	Начин провере остварености исхода
1.				
2.				
3.				

Предмет/област:	Циљ (очекивана промена):			
	Укупно трајање:			
Кораци/Активности:	Реализатори	Учесталост и трајање	Исход/очекивана промена	Начин провере остварености исхода
1.				
2.				
3.				

Предмет/област:	Циљ (очекивана промена):			
	Укупно трајање:			
Кораци/Активности:	Реализатори	Учесталост и трајање	Исход/очекивана промена	Начин провере остварености исхода
1.				
2.				

ВРЕДНОВАЊЕ ИОП-а

Вредновање ИОП-а врши се ради процене остварености циљева и исхода утврђених ИОП-ом.

Вредновање ИОП-а унутар установе врши Тим према унапред утврђеној динамици у ИОП-у

и према насталој потреби, у првој години уписа тромесечно, а у свим наредним годинама на почетку сваког полугодишта, односно радне године. Вредновање ИОП-а се заснива на анализи које мере подршке су биле делотворне и које планиране исходе је достигло дете, ученик, односно одрасли. На основу вредновања ИОП-а, Тим процењује да ли је за ученика даље потребно:

ревидирати постојећи ИОП; писати нови ИОП; укинути ИОП и израдити План мера индивидуализације;

На основу резултата вредновања ИОП-а Тим допуњује педагошки профил у складу са актуелном образовном ситуацијом и израђује предлог измена и допуна ИОП-а. Измена ИОП-а врши се у складу са развојем детета, односно напредовањем ученика и одраслог: ако постигне планиране исходе пре очекиваног рока или не постиже очекиване исходе, односно у другим случајевима када настану промене у понашању и/или у окружењу.

Резултати вредновања се достављају тиму за инклузивно образовање и педагошком колегијуму.

Спољашње вредновање ИОП-а врши просветни саветник, односно саветник спољни сарадник у току стручно-педагошког надзора. У оквиру вршења стручно-педагошког надзора утврђује се испуњеност услова у поступку доношења ИОП-а, вреднује се садржај и примена ИОП-а.

Подаци о резултатима вредновања ИОП-а саставни су део документације ИОП и воде се на Обрасцу број 5.

ОЦЕЊИВАЊЕ ПО ИОП-у

Ученик који се образује по ИОП-у оцењује се на начин и према исходима планираним ИОП-ом, а у складу са законом.

Оцењујемо напредовање ученика у односу на неки претходни период и не упоређујемо ученике.

Завршни испит, пријемни испит и матурски испит ученик полаже у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, уз неопходна прилагођавања која предлаже и образлаже тим, а у складу са ИОП-ом.

ОБРАЗАЦ 7 – План транзиције

План транзиције пишемо приликом:

- 1) укључивања детета у образовну установу;
- 2) прелазак са једног нивоа образовања на други;
- 3) прелазак из установе у установу;
- 4) прелазак из развојне групе у васпитну групу у предшколском васпитању и образовању, односно из одељења за децу са сметњама у развоју у редовно одељење;
- 5) завршетак школовања и припреме за самостални живот у заједници.

Проводи се три месеца пре и три месеца после прелазака наведених у примерима

Образац 7 - План транзиције

Сврха плана транзиције:

Временски период за реализацију плана транзиције:

Група активности	Активности	Циљ групе активности	Носиоци и учесници	Динамика	Исходи (навести кључне исходе)
1. Активности усмерене на дете/ученика/одраслог и породицу	1.1.				-
	1.2.				-
	1.3.				-
	1.4.				-
2. Активности усмерене на васпитну групу/одељење	2.1.				-
	2.2.				-
	2.3.				-
	2.4.				-
	2.5.				-
3. Активности у установи у којој се образује дете/ученик/одрасли	3.1.				-
	3.2.				-
	3.3.				-
	3.4.				-
	3.5.				-
4. Активности усмерене на другу образовну установу	3.1.				-
	3.2.				-
	3.3.				-
	3.4.				-
5. Активности усмерена на институције у локалној заједници	4.1.				- - - -

Сагласност родитеља, односно старатеља за примену плана транзиције

Сагласан/а сам: _____

Нисам сагласан/а: _____ Образложење: _____

ОБРАЗАЦ 8- Превенција раног напуштања школе

Попуњава се за ученике који су у ризику од раног напуштања школовања.

Образац 8 - План превенције раног напуштања школе

Датум израде:

Подаци о ученику-ци у ризику од раног напуштања образовања	
Да ли ученик живи у потпуној породици? (или код старатеља, у хранитељској породици)	
Занимање и тренутно запослење мајке и оца	
Да ли ученик мора материјално да доприноси за живот породице	
Да ли ученик мора нематеријално да помаже у породици (чување браћа и сестара и сл.)	
Да ли породица остварује право на социјална давања	
Да ли примања која породица има омогућавају школовање детета (уџбеници, школски прибор, одећа, обућа, ужина)	
Да ли услови у којима породица живи омогућавају да ученик равноправно учествује у процесу образовања (струја, вода, грејање, да ли има услове за учење и др.)	
Да ли ученик редовно похађа наставу (број оправданих и неоправданих изостанака)	
Да ли ученик има недовољне оцене и колико?	
Да ли је ученик понављао неки разред (који/е)	
Да ли је ученик прихваћен од друге деце у одељењу (да ли има другове, другарице; да ли има вршњачку подршку у учењу)	
Постојање других фактора ризика	

Мере подршке за ученика под ризиком од раног напуштања образовања

Опис мера подршке (активности које ће се спровести)	Потребна средства, ресурси који постоје у школи, ресурси ван школе и сл.	Очекивани исход мере подршке	Временски период за спровођење мере	Име особе/а одговорне за реализацију мере

Сагласност родитеља, односно старатеља за примену мера

Сагласан/а сам: _____

Нисам сагласан/а: _____ **Образложење:**

